

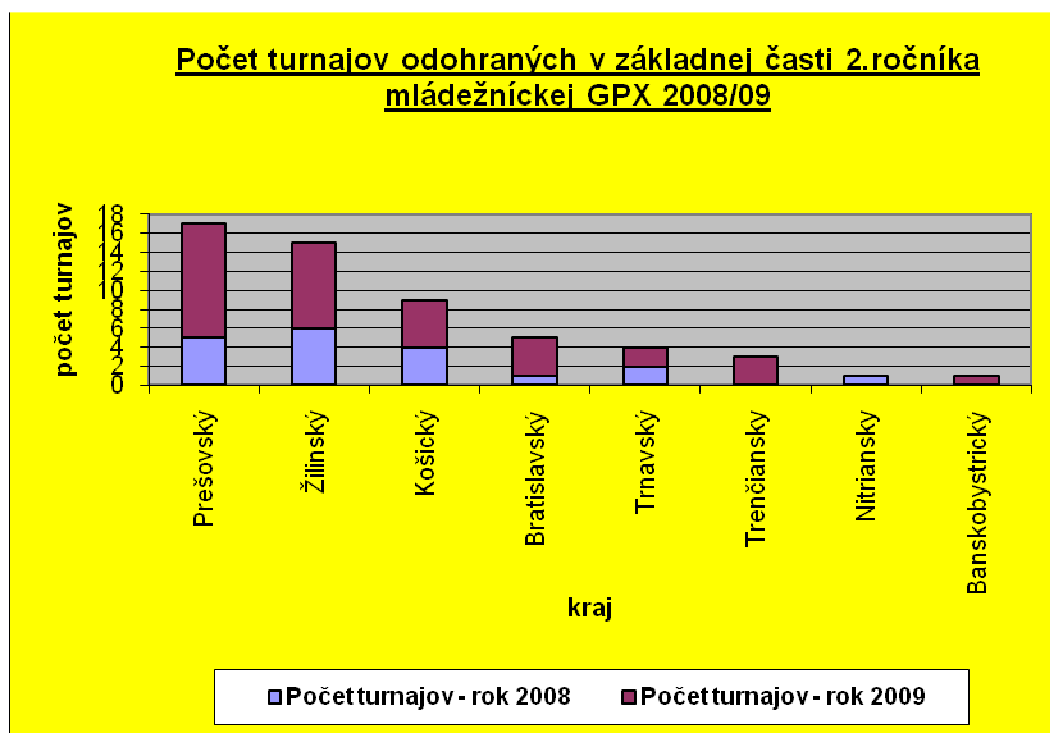
2.ročník GPX mládeže 2008/2009 – niečo zo štatistik...

Po nedávnom ukončení 2.ročníka mládežníckej GPX mi neostáva nič iné, iba bilancovať. Aj preto som sa rozhodol podrobiť neposlušné čísla určitým opatreniam a pokúsiť sa niečo z nich vypátrať. Ako vieme, oči sú veľmi dôležitou súčasťou každého z nás. Najmä preto sa v tejto analýze nachádza oveľa viac tabuliek a grafov ako samotného textu. Závbery si z nich totiž môže urobiť každý sám...

Turnaje:

Čo sa týka počtu turnajov, v tomto ročníku sa odohralo **v základnej časti** spolu **55 turnajov**. Ich rozmiestnenie aj počty účastníkov sú rôzne. **V skupine Východ** to bolo **42 turnajov** a **v skupine Západ 13 turnajov**. Rovnako ostal z minulého ročníka aj fenomén väčších turnajov v skupine Západ. Opäť teda riešime dve kvantily a to turnajovú respektíve hráčsku. Aj z tohto dôvodu môžeme chápať vytvorenie dvoch semifinálových skupín ako vhodný nástroj na odstránenie tejto inkonzistencie medzi rôznymi časťami Slovenska.

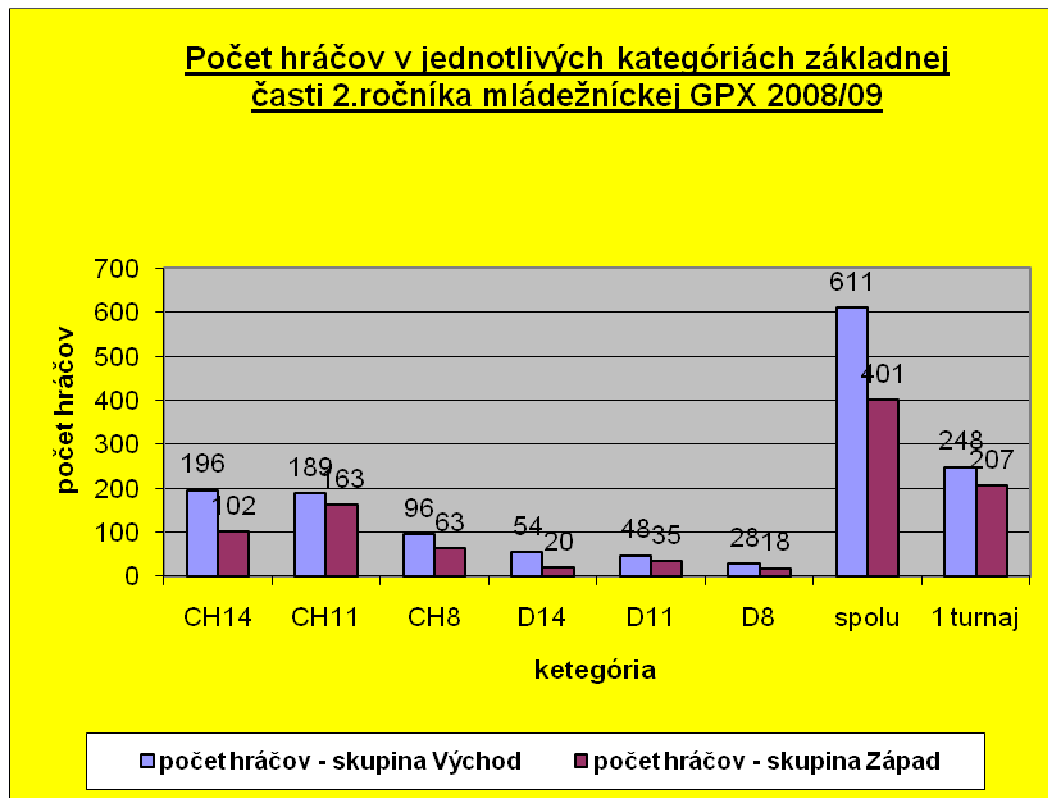
Rozmiestnenie odohraných turnajov podľa krajov je na nasledovnom obrázku...

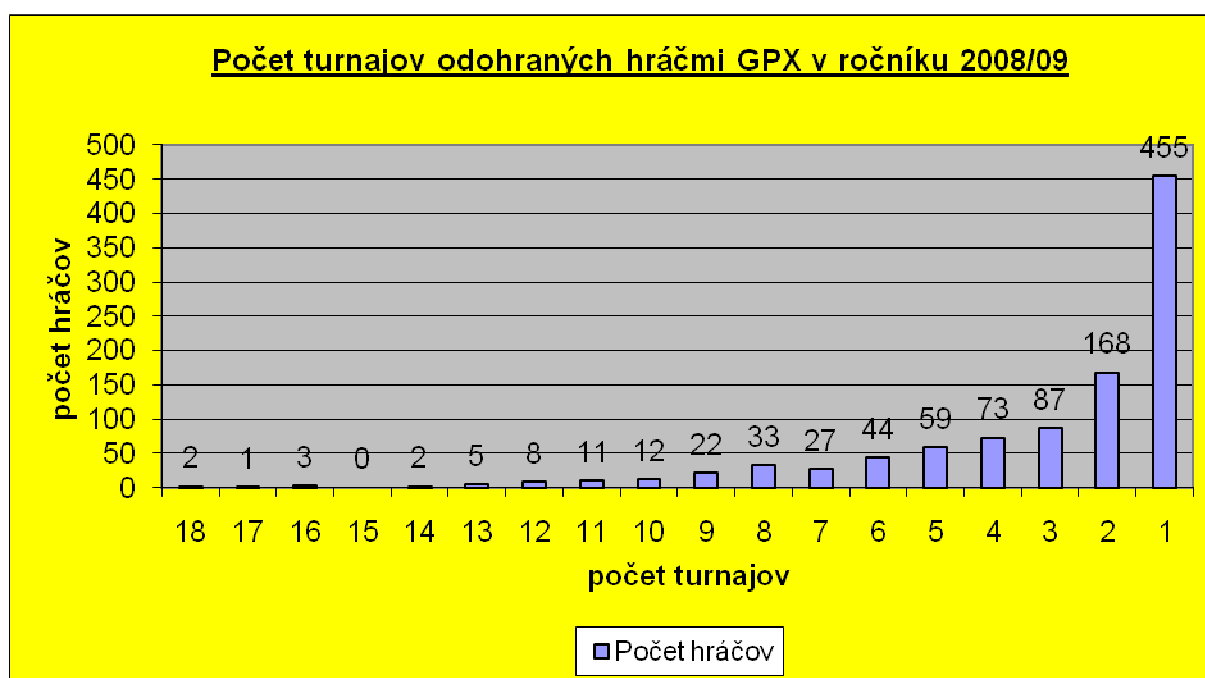
Ako vidno, suverénne vedú Prešovský a Žilinský kraj nasledované Košickým krajom, naopak smutný pohľad je opačný koniec grafu, na počet turnajov v rámci Banskobystrického kraja či Nitrianskeho kraja. Že nám to zatiaľ veľa nehovorí? Nevadí, na konci nám už budú súvislosti jasnejšie...

Počty hráčov:

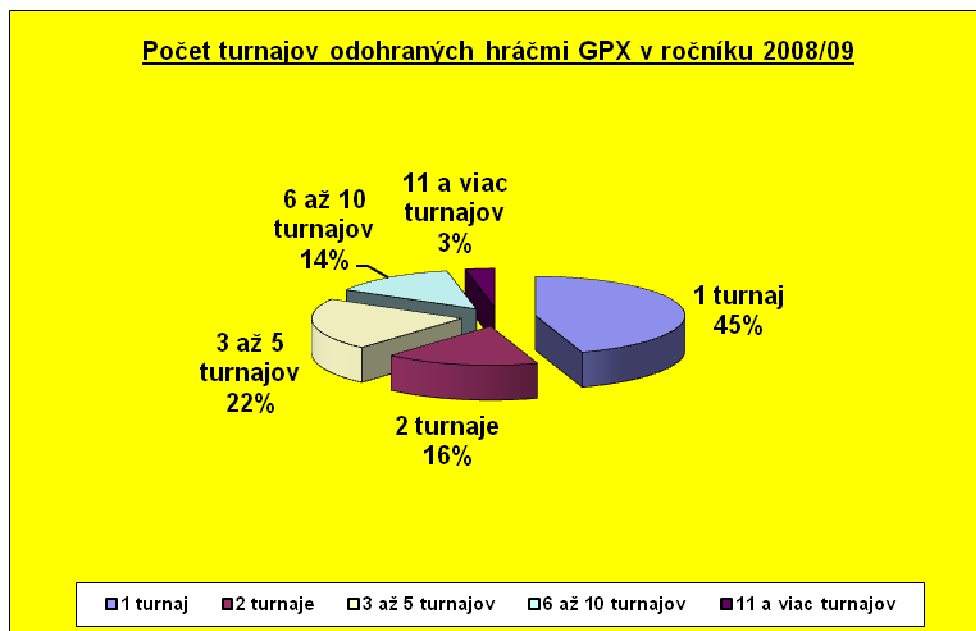
V týchto 55 turnajoch sa celkovo zúčastnilo v 6 kategóriách **spolu 1012 detí**. Počet hráčov v jednotlivých kategóriách je uvedený na nasledovnom obrázku.

Z neho vidíme, že najpočetnejšími kategóriami sú podľa očakávania chlapčenské kategórie a to najmä CH11 a CH14. V skupine Východ sa zúčastnilo 611 detí a v skupine Západ 401 detí. Faktom na zamyslenie ostáva, prečo **455 detí hralo iba 1 turnaj**.

Percentuálny stav podľa určitých kategórií je znázornený na nasledujúcom grafe. Ako vidíme, **„one man show“ hráčov je až 45%**. Otázkou je, či je to veľa alebo málo. Pesimista povie, že každé druhé dieťa po prvom turnaji už na druhý nejde. Optimista si povie, že vyše 500 detí hralo v tomto roku aspoň dva turnaje. Navyše ako je vidno z 55% tých ktorí išli hrať druhý turnaj, viac ako dve tretiny odohrali minimálne aj turnaj tretí. Pri súčasných širokospektrálnych možnostiach aktivít dieťaťa sa mi javí „45%-ný odpad“ ako uspokojivý.

Počet hráčov z jednotlivých miest a obcí a teda porovnanie všetkých hráčov ktorí sa zúčastnili GPX a iba tých ktorí odohrali 1 turnaj sa nachádza v nasledujúcej tabuľke...

por.	mesto	hráči	
		všetci	z toho 1 turnaj
1	Žilina	81	48
2	Prešov	57	22
3	Trenčín	56	50
4	Bardejov	53	18
5	Bratislava	42	13
6	Lipt. Mikuláš	37	18
7	Košice	34	10
8	Nová Dubnica	34	28
9	Martin	30	6
10	Poprad	23	8
11	Ban.Bystrica	23	12
12	Dubnica	21	12
13	Ružomberok	21	15
14	Modranka	20	3
15	Spišská S.Ves	19	9
16	Stropkov	18	1
17	Komárno	17	17
18	Sabinov	16	3
19	Gelnica	16	7

20	Štefanov	15	2
21	Senec	14	2
22	Nitra	13	5
23	Veľké Leváre	13	10
24	Dvory n.Ž.	12	4
25	Brezová p.B	11	3
26	Skalica	11	8
27	Piešťany	11	11
28	Lipt. Teplá	10	2
29	Višňové	10	6

Zaujímavo pôsobí aj tabuľka miest a obcí (nie klubov) ktorých hráči sa zúčastnili GPX, resp. tabuľka miest a obcí ktorých hráči sa minimálne v 70% zúčastnili iba jedného turnaja. Bolo by super, ak by sa nasledujúceho ročníku zúčastnila aspoň polovica „druhostípcových“...

por.	mesto	hráči		
		všetci	1 turnaj	
1	Trenčín	56	50	89,28%
2	Nová Dubnica	34	28	82,35%
3	Ružomberok	21	15	71,43%
4	Komárno	17	17	100%
5	Veľké Leváre	13	10	76,92%
6	Skalica	11	8	72,72%
7	Piešťany	11	11	100%

podmienka - viac ako 10 hráčov

Preto treba zvážiť, či by nebolo vhodné osloviť organizátorov v týchto mestách, aby sa pokúsili urobiť aspoň o jeden turnaj navyše. Takisto by bolo vhodné priamo na mieste konania turnaja informovať o možnostiach ďalších turnajov v danom regióne. Záujem o šach medzi deťmi v ich meste rozhodne je.

Najaktívnejší hráči:

Najaktívnejších hráčov 2.ročníka GPX možno hľadať logicky opäť v skupine Východ, keďže 42 turnajov sa hralo práve tu. V tabuľke sa nachádza 21 hráčov ktorí odohrali aspoň tucet turnajov. **Rekordéri** sú Sakalík a bratia Tkáčovci, **odohrali 18 resp. 17 turnajov**. Je to cca 2,5 turnaja každý mesiac, klobúk dolu... Zo skupiny Západ stojí za zmienku dvojica Kavoň-Ležovič, ktorí mali k dispozícii 13 turnajov „na západe“ a využili ich na 13 účasti. Alebo hrali aj inde v SR? V tom prípade je tiež vhodná pochvala za „medziskupinovú výmenu“.

por.	priezvisko	meno	dát. narod.	LOK	kat.	obl.	obec	škola(klub)	GPX	počet
1.	Sakalík	Samuel	07.12.1998	1350	C11	V	Stropkov+Svidník	Šk	290	18
2.	Tkáč	Adam	11.04.1997	1350	C14	V	Prešov	Prešov	298	18
3.	Tkáč	Michal	15.04.1999	1350	C11	V	Prešov	Prešov	302	17
4.	Barútová	Jana	22.06.1999	1422	D11	V	Bardejov	KK Bosco	284	16
5.	Liščinská	Lucia	24.07.2000	1398	D11	V	Prešov	Slávia Pu	276	16
6.	Liščinská	Jana	23.07.1998	1350	D11	V	Prešov	CVČ ABC	289	16
7.	Novotný	Adam	15.11.1996	1415	C14	V	Prešov	Slávia Pu	368	14
8.	Volčko	Richard	30.04.2001	1350	C08	V	Bardejov	KK Bosco	177	14
9.	Ardamica	Marek	11.09.1999	1407	C11	V	Žilina	Tj Mladosť	334	13
10.	Kavoň	Rastislav	03.06.1999	1452	C11	Z	Modranka	Šk	422	13
11.	Ležovič	Maroš	09.05.1997	1350	C14	Z	Modranka	Šk	336	13
12.	Liščinský	Martin	06.03.1995	1350	C14	V	Prešov	Slávia Pu	314	13
13.	Turčan	Martin	13.08.1998	1388	C11	V	Poprad	Oz Šk Junior	297	13
14.	Ardamicová	Alena	10.04.2001	1365	D08	V	Žilina	Tj Mladosť	261	12
15.	Gábor	František	12.07.2001	1350	C08	V	Košice	Krosnianska 4	230	12
16.	Ganaj	Martin	10.01.1997	1397	C14	V	Poprad	Oz Šk Junior	322	12
17.	Lazorová	Mária	21.12.1999	1405	D11	V	Žilina	Tj Mladosť	285	12
18.	Paňko	Radoslav	07.06.1996	1350	C14	V	Stropkov	ABC CVČ	154	12
19.	Pecháč	Jerguš	31.10.2001	1400	C08	V	Žilina	Tj Mladosť	404	12
20.	Šimo	Marián	28.05.1999	1384	C11	V	Martin	Tšc	389	12
21.	Šustek	Radoslav	17.10.2000	1401	C11	V	Višňové	Šk	317	12

Postupové kritériá:

Bodovací systém bol v minulosti (a myslím, že je aj v súčasnosti) terčom odbornej i neodbornej kritiky a musím priznať, že som tiež skúšal hľadať iné riešenia. Vzhľadom k nasledujúcim číslam a obrázkom však od toho upúšťam. Mám totiž pocit, že súčasný stav spĺňa dve najdôležitejšie podmienky a to 1.bodovanie je veľmi jednoduché a 2.bodovanie je spravodlivé. Jediná vec, ktorú by som rád zmenil je článok 4.3 Semifinále a finále, v ktorom sa okrem iného uvádza...

Právo účasti v semifinálovom turnaji príslušnej oblasti má z každej kategórie:

- **Najlepší hráč z každého kraja v celkovom poradí základnej časti (4 hráči)**
- Ďalších 5 hráčov podľa poradia základnej časti v príslušnej oblasti
- Hráč s divokou kartou od usporiadateľa (1 hráč)

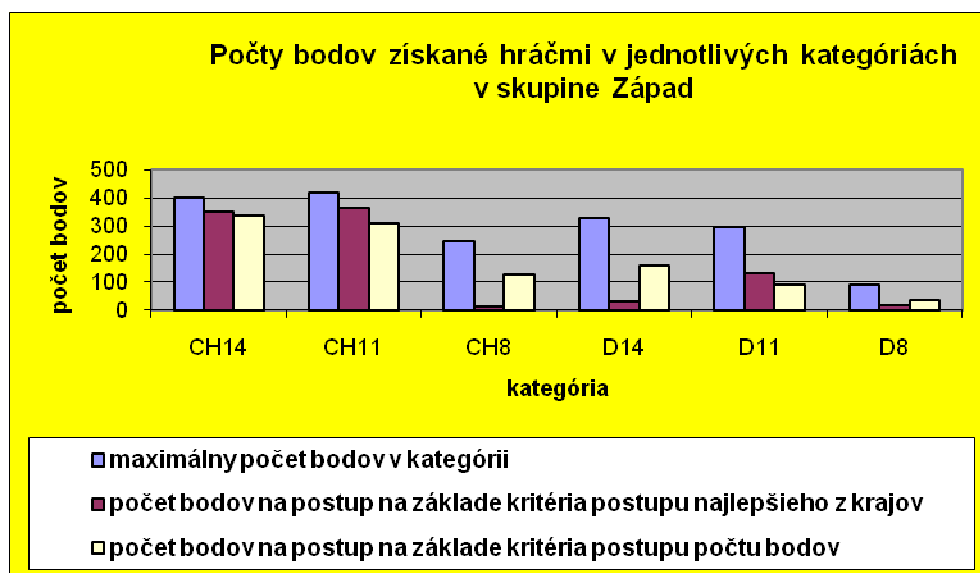
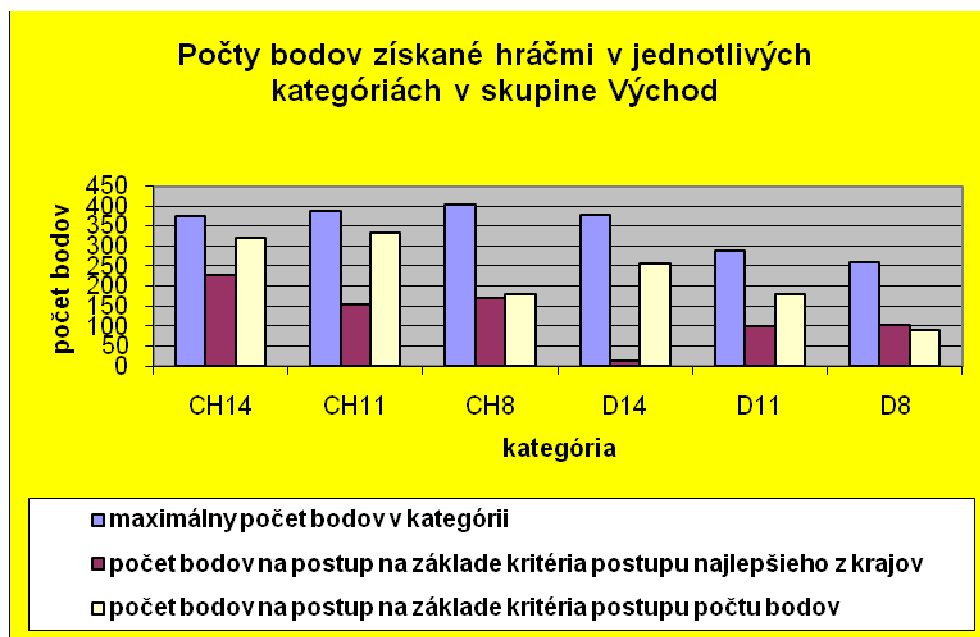
Tento bod, resp. jeho prvá tretina bola (aspoň mnou) chápaná ako motivačný faktor pre hráčov resp. organizátorov, aby aj v krajoch kde to čo sa týka popularity GPX nie je úplne ideálne, bola šanca na postup. Myslím si však, že vzhľadom k nižšie uvedeným tabuľkám a grafom bude spravodlivejšie tú vetu odstrániť. Prečo? Ak si pozrieme štatistiku podľa najlepších hráčov jednotlivých krajov ktorí na základe tohto kritéria postupovali, tak zistíme, že až v desiatich prípadoch sa jedná o hráčov mimo TOP10, dokonca až 5x mimo TOP20. Najmarkantnejší rozdiel je v kategórii D14 skupiny Východ, kde získala možnosť postupu hráčka, ktorá získala 12 bodov. Posledná postupujúca podľa kritéria č.2, t.j. počtu bodov, ich mala 258!!!

kat.	kraj				max.počet bodov	na postup	
	ZA	PO	BB	KE		podľa kraja	podľa bodov
CH14	3	1	11	23	375	228	322
CH11	1	2	32	36	389	154	332
CH8	1	3	4	12	404	171	179
D14	1	2	4	51	377	12	258
D11	2	1	5	13	289	100	181
D8	1	2	8	4	261	103	89
	9	11	64	139			

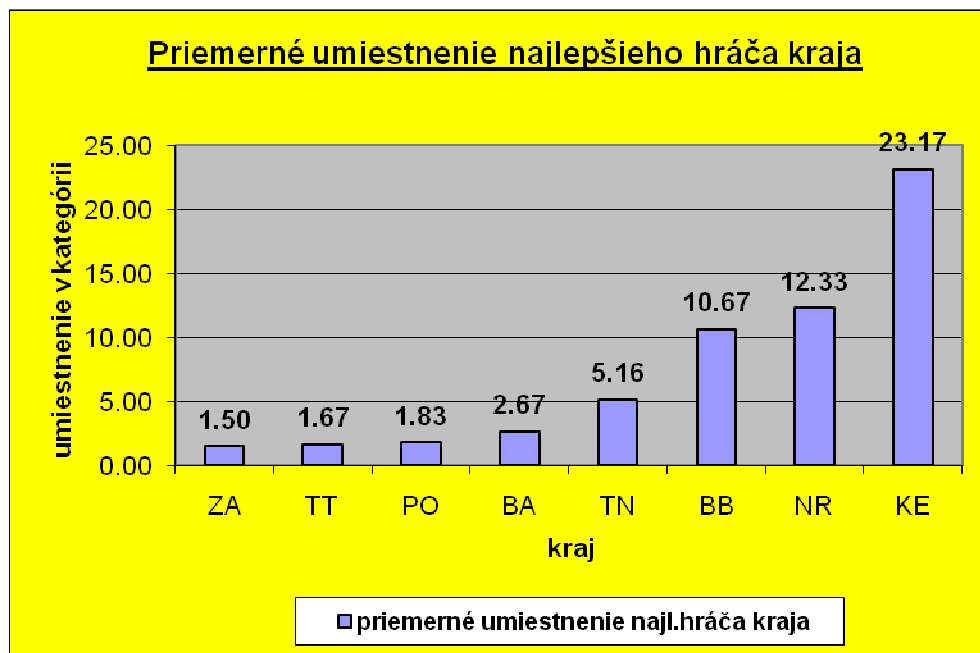
kat.	kraj				max.počet bodov	na postup	
	TT	BA	TN	NR		podľa kraja	podľa bodov
CH14	2	5	7	1	401	353	336
CH11	1	4	2	3	422	363	312
CH8	2	1	9	39	248	14	127
D14	3	1	4	17	327	30	160
D11	1	2	4	3	297	133	90
D8	1	3	5	11	91	16	34
	10	16	31	74			

Ako vidno, zaujímavé sú aj súčty umiestnení najlepších hráčov krajov v jednotlivých kategóriách. Kým **u krajov BB a NR je ich umiestnenie hráčov určite odôvodniteľné počtom turnajov**, ktoré sa tam uskutočnili (resp. skôr neuskutočnili), u Košického kraja to pri zorganizovaných desiatich turnajoch dosť prekvapuje.

Ďalšie dva grafy taktiež ukazujú, že **kritérium postupu najlepších z krajov nie je ideálne**. Teória aby najlepší z každého kraja mal viac bodov ako ten čo dodatočne postupoval podľa sekundárneho kritéria, t.j počtu bodov platí v skupine Západ iba v 3 zo 6 kategórií a v skupine Východ dokonca iba v 1 prípade zo šiestich...

Zaujímavo pôsobí aj graf, kde je urobený priemer umiestnení najlepších hráčov krajov v jednotlivých kategóriách. Kde sa nachádza väčšina „dodávateľov hráčov“ do nastavbových častí GPX je úplne zřejmé.

Semifinálové kolo:

Oproti minulému ročníku bolo do priebehu GPX zaradené semifinálové kolo pozostávajúce z dvoch turnajov – skupiny Východ a skupiny Západ. Semifinále by malo byť chápané ako **časť súťaže pri ktorej sa odstránia lokálne rozdiely medzi oboma skupinami** aby sa nestalo, že v jednej kategórii bude zastúpenie Východ : Západ v pomere 8:2 a v inej 2:8 a podobne...

Východ

kategória	poradie po ukončení základnej časti GPX									
CH8	1	2	3	4	5	6	7	8	12	
CH11	1	2	3	4	5	6	7	32	36	
CH14	1	2	3	4	5	6	7	11	23	
D8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
D11	1	2	3	4	5	6	7	8	13	
D14	1	2	3	4	5	6	7	8	51	

náhradníci + divoké karty		
10	11	13
8	9	16
8	10	
11	16	
9	10	
9	10	14

Západ

kategória	poradie po ukončení základnej časti GPX									
CH8	1	2	3	4	5	6	7	9	39	
CH11	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
CH14	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
D8	1	2	3	4	5	6	7	8	11	
D11	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
D14	1	2	3	4	5	6	7	8	17	

náhradníci + divoké karty		
8	10	11
12		
10	11	12
9	10	
11	12	16
9	10	

hráč prišiel
 hráč neprišiel

Na vyššie uvedených tabuľkách by som rád poukázal na pár vecí. Jednou je fakt, že **organizátori** turnajov oboch semifinálových skupín **na divoké karty vzali naozaj hráčov, ktorí na semifinále určite mali** (najvyššie číslo je iba 16) a nejaké „lokálne záujmy“ ich netrápili...

Druhou a asi najzaujímavejšou je fakt, že **hráči ktorí mali možnosť postupu na základe kritéria „najlepší z kraja“ túto možnosť v prípade umiestnenia za 16.miestom využili iba v jednom prípade zo šiestich!** Ďalší argument na zrušenie kritéria.

Finále:

Do finále sa postupnou selekciou prebojovalo z 1012 účastníkov iba 60 najlepších. Aké je zastúpenie tých ktorí tam postúpili a mali právo ísť hrať?

Východ

kategória	poradie po ukončení zákl.časti GPX						
CH8	1		3	4		10	11
CH11	1	2		4	5	7	
CH14	1		3		5	8	11
D8	1	2		4		6	9
D11	1		3	4		6	13
D14	1	2	3	4	5		

TOP5

21 postúpilo
9 nepostúpilo

Západ

kategória	poradie po ukončení zákl.časti GPX						
CH8	1		3	4		9	11
CH11		2	3		5	8	9
CH14	1	2	3		5	7	
D8	1	2	3			6	8
D11	1	2	3		5	6	
D14	1	2	3	4		7	

TOP5

21 postúpilo
9 nepostúpilo

spolu 11 8 10 7 6

východ	21	4	5	9
západ	21	2	7	9
spolu	42	6	12	18
hráči TOP5 základnej časti GPX, ktorí sa kvalifikovali do finále				
hráči TOP5 základnej časti GPX, ktorí sa nezúčastnili semifinálových bojov				
hráči TOP5 základnej časti GPX, ktorí sa nekvalifikovali do finále				
ostatní hráči ktorí postúpili do finále GPX				

Ako vidno, v oboch skupinách **postúpilo z 30 možných až 21 hráčov, ktorí skončili po základnej časti v TOP5 svojej kategórie. Najslabšie umiestnenie finalistu po základnej časti bolo 13.miesto.** Toto nám samo o sebe dáva potvrdenie o správnosti zavedenia semifinálových skupín. Keďže rozdiely medzi hráčmi po základnej časti boli v na horných priečkach zväčša minimálne, nebolo by bez semifinále možné porovnať silu hráčov ktorí sa za celú ZČ možno ani nestretli. Takto si to mohli rozdať o 10 finálových miest tvárou v tvár. Tak ako to teda dopadlo?

Pozrime sa na nasledovnú tabuľku. Na nej sú farebne odlíšení účastníci oboch skupín a ich umiestnenie v šiestich finálových turnajoch. Ako vidno, **skupina Východ zvíťazila na tituly v pomere 4:2 a na medaile v pomere 13:5.** Rovnako bola skupina Východ úspešnejšia aj v celkovom umiestnení. Na pravej strane sú udelené body za jednotlivé miesta a rozdiel je dosť suverénny.

	CH8	CH11	CH14	D8	D11	D14
1	V1	Z1	Z5	V2	V1	V1
2	V4	V4	V3	V9	Z2	V4
3	Z1	V2	V11	V4	V3	Z1
4	V3	V1	Z3	V6	V4	V3
5	V11	Z3	V5	V1	Z1	V2
6	V10	Z8	V1	Z2	Z3	Z2
7	Z3	Z5	Z1	Z1	V13	Z3
8	Z4	V7	Z7	Z6	V9	Z4
9	Z11	V9	V8	Z8	Z5	V5
10	Z9	Z9	Z2		Z4	Z7

body	V	Z
10	40	20
9	45	9
8	32	16
7	35	7
6	24	12
5	10	20
4	4	20
3	6	12
2	6	6
1	0	5
spolu	202	127

 skupina východ - umiestnenie po základnej časti
 skupina západ - umiestnenie po základnej časti

Ako je to však pri porovnaní jednotlivých krajov? Na to nám dá odpoveď ďalšia tabuľka...

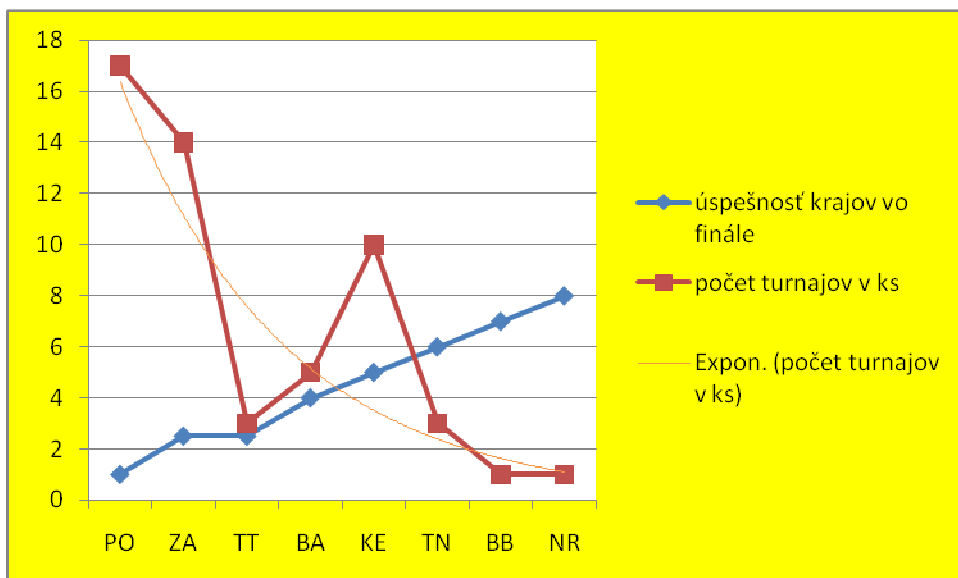
	CH8	CH11	CH14	D8	D11	D14
1	ZA	TN	BA	PO	PO	ZA
2	KE	PO	ZA	KE	BA	BB
3	BA	PO	BB	KE	PO	BA
4	PO	ZA	TT	PO	PO	PO
5	PO	TT	PO	ZA	TT	PO
6	PO	NR	PO	TT	NR	BA
7	TT	TT	NR	TT	KE	TT
8	TT	PO	TN	TT	ZA	TN
9	TT	ZA	ZA	TN	TN	ZA
10	TN	TT	TT		TN	TT

body	PO	ZA	KE	BB	TT	BA	TN	NR
10	20	20	0	0	0	10	10	0
9	9	9	18	9	0	9	0	0
8	16	0	8	8	0	16	0	0
7	28	7	0	0	7	0	0	0
6	18	6	0	0	12	0	0	0
5	10	0	0	0	5	5	0	10
4	0	0	4	0	16	0	0	4
3	3	3	0	0	6	0	6	0
2	0	6	0	0	2	0	4	0
1	0	0	0	0	3	0	2	0
spolu	104	51	30	17	51	40	22	14

 skupina východ - umiestnenie po základnej časti
 skupina západ - umiestnenie po základnej časti

Medzi kraji absolútne suverénnym spôsobom zvíťazil Prešovský, o druhé miesto sa svorne podelili Žilinský a Trnavský. Naopak na opačnom konci skončili Nitriansky, Banskobystrický a Košický.

Zaujímavo pôsobí aj viditeľná závislosť medzi počtom turnajov v danom kraji a jeho celkovým výsledkom vo finále.

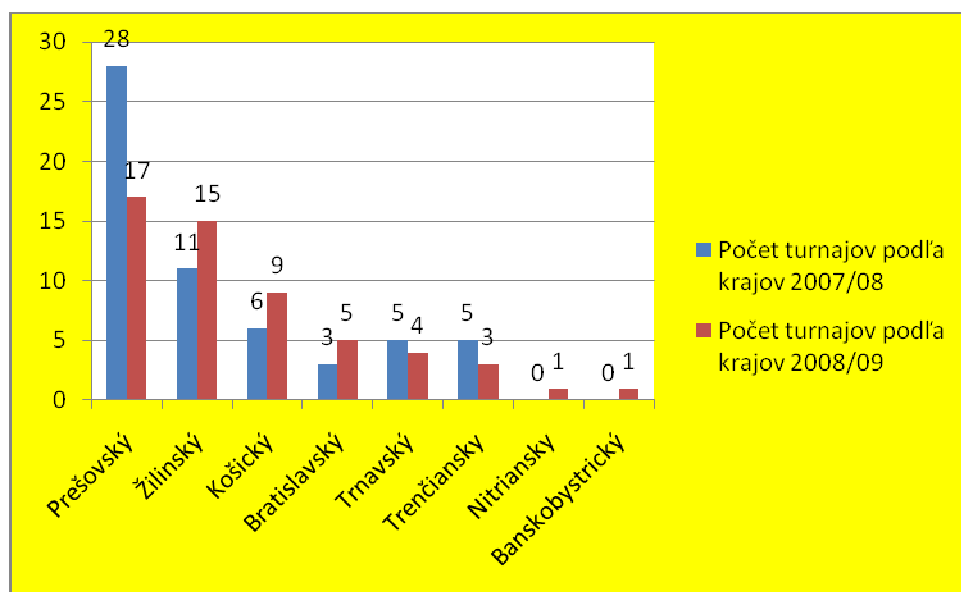

Mohli by sme teda trošku nadnesene prehlásiť, že vplyv hernej praxe u detí je oveľa podstatnejší ako ostatné aktivity či tréningový proces. V skratke povedané **Deti (sa) musia hrať!** Ako vidíme, najlepšimi kraji boli Prešovský a Žilinský, teda tie, kde sa odohralo aj najviac turnajov základnej časti. Na opačnom konci je Trenčiansky, Banskobystrický a Nitriansky čo tiež korešponduje z nízkym počtom turnajov. Štatisticky je „v poriadku“ aj Bratislavský kraj na 4.mieste. Naopak trošku extrémne vyčnievajú z radu Trenčiansky a Košický kraj. Výnimka však potvrdzuje pravidlo...

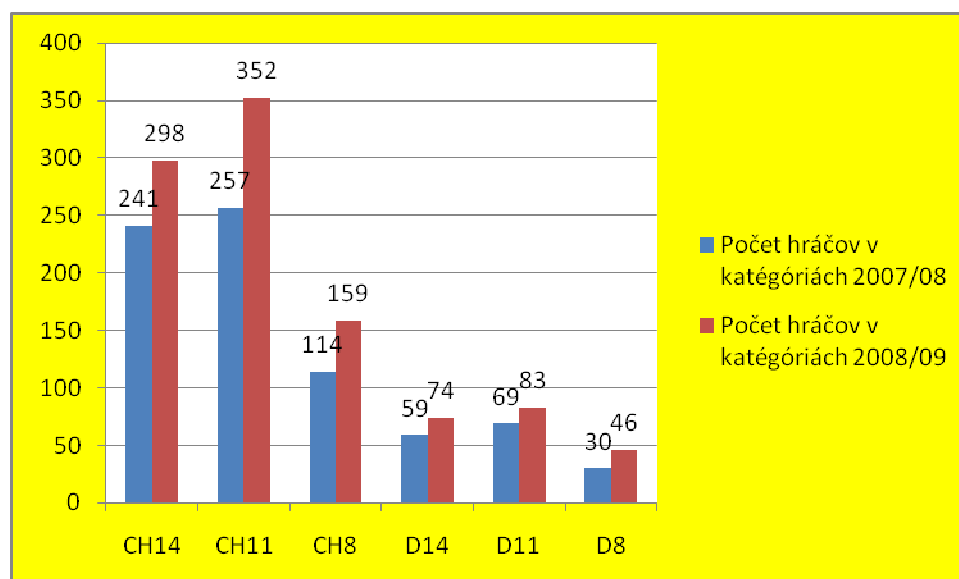
Porovnanie GPX 2007/2008 a GPX 2008/09:

Ako poslednú vec som si nechal malé porovnanie oboch doterajších ročníkov z hľadiska počtu turnajov ako aj počtu detí.

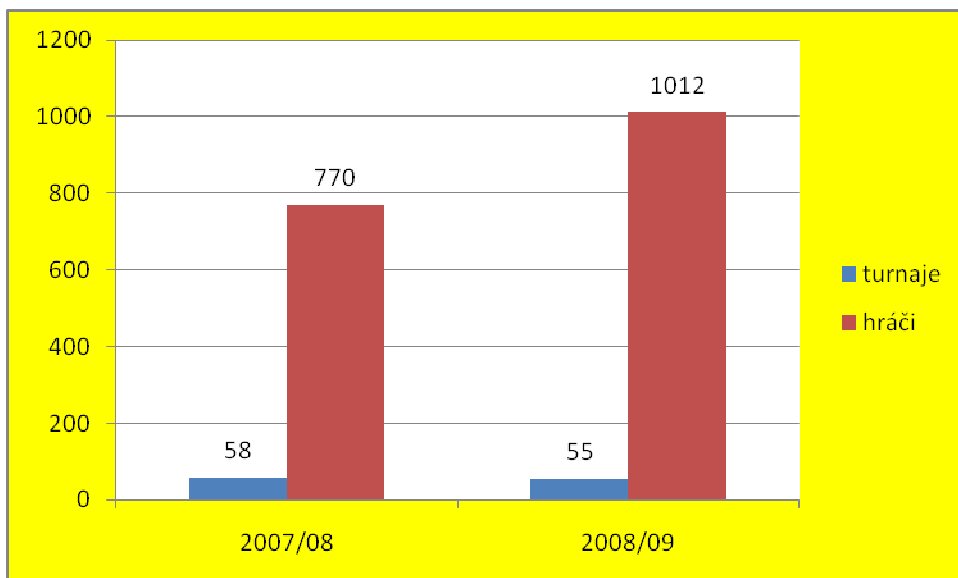
Čo sa týka počtu turnajov, **z minuloročných 58 sme zaznamenali pokles na 55**. Toto bolo evidentne spôsobené poklesom „miniturnajov“ Prešovskom kraji, konkrétne v Bardejove. Napriek tomu však počet detí stúpol. Potešujúcim faktom je, že minuloročné dve nuly sa zmenili na jednotky. Sú to také prvé dve lastovičky a verím, že budúci rok v krajoch BB a NR sa ich počet minimálne zdvojnásobí.

Ako bolo spomenuté, napriek miernemu poklesu turnajov **rapídne narástol počet účastníkov z minuloročných 770 na 1012!** Vo všetkých 6 kategóriách prišlo v tomto ročníku viac detí. Rekordnou bola v tomto smere kategória CH11 kde bol nárast skoro 100 hráčov. Potešujúci je určite aj **nárast počtu dievčat o 45 hráčok**.

Pri pohľade na posledný graf musí byť jasné, že priemerný počet hráčov na turnaji sa v druhom ročníku GPX mládeže zvýšil. Môžeme preto smelo hľadiť do budúcnosti a veriť, že v 3.ročníku to bude ešte lepšie...

Záver:

Čo dodať na záver? Slovný komentár ako aj hodnotenie priebehu GPX urobia iní. Osobne som chcel iba poukázať na niektoré veci ohľadne tejto (z môjho pohľadu asi najperspektívnejšej) súťaže, o ktorých mnohí nezasvätení ani len netušia. Ak sa po tejto analýze zvýši povedomie širšej šachovej (i nešachovej) verejnosti, budem veľmi rád a teda stanovený cieľ sa podaril...

V Bratislave 16.júna

Miroslav Roháček – člen komisie GPX